

Mierzecki, Roman

"Chemie im Spiegel", red. Wolfgang Sawodny, Ulm 1992 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 40/3, 217-218

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przypis

¹ *Człowiek i środowisko. Dyscypliny humanistyczne i ekologia*. Praca zbior. pod red. Włodzimierza Tyburskiego. Toruń 1995, 188 s.

Wanda Grębecka
(Warszawa)

Chemie im Spiegel. Red. Wolfgang S a w o d n y . Ulm 1992, 122 s., 8 ryc.

Z okazji 25 lecia powstania uniwersytetu w Ulm i 20 rocznicy przyjęcia tam pierwszego studenta chemii zorganizowana została sesja naukowa oraz sympozjum poświęcone historii chemii. Broszura pt. *Chemia w zwierciadle wieków* jest pokłosiem tego sympozjum. Zawiera ona sześć artykułów, których autorami są wykładowcy i profesorowie Uniwersytetu w Ulm, reprezentujący różne dziedziny chemii. Przedstawiają oni rozwój swych specjalności z upływem czasu.

Karlheinz Ballschmitter, profesor chemii analitycznej, na 12 stronach analizuje rozwój poglądów na temat analizy jakościowej i ilościowej oraz na przykładzie trucizn wykazuje, że zależnie od ilości danej substancji możemy je uznać za substancje szkodliwe lub obojętne.

Harold Jones, profesor chemii fizycznej, omawia rozwój spektroskopii, fotochemii i chemii laserowej, uwzględniając też przejścia wielofotonowe. Artykuł ma objętość 14 stron.

W 22 stronicowym tekście Hasso Meinert, profesor chemii związków bionieorganicznych omawia związki fluorowe i halogenowe. Porusza rolę tych związków w powstawaniu dziury ozonowej w stratosferze.

Dr Robert Opferkuch, wykładowca historii chemii, na 10 stronach omawia starożytne metody metalurgiczne otrzymywania czystych metali z rud tlenkowych i siarczkowych.

Profesor Elisabeth Stroker, kierownik Seminarium Filozoficznego Uniwersytetu w Kolonii, na 14 stronach przedstawiła historię i znaczenie układu okresowego pierwiastków.

Ulf Thewalt, kierownik sekcji dyfrakcji promieni Roentgena i elektronów Uniwersytetu w Ulm poświęcił 12-stronicowy artykuł rozwojowi krytalografii.

W obszernym 25 stronicowym opracowaniu jednym z ciekawszych w omawianym zbiorze, Hans-Joachim Winckelmann, profesor Uniwersytetu w Ulm pokazał, jak począwszy od wizualnej obserwacji moczu chorego jako elementu diagnostyki lekarskiej, poprzez wprowadzenie nowych przyrządów optycznych i analitycznych rozwinęło się nowoczesne laboratorium medyczne. Tylko ten artykuł tego zbioru zawiera ilustracje.

Poszczególne artykuły omawianej pracy zbiorowej oparte są na pewnej liczbie wcześniejszych opracowań różnych autorów i mają raczej charakter popularny niż naukowy; pisane są one w sposób przystępny.

Roman Mierzecki
(Warszawa)

Małgorzata G u l a , Katarzyna K w i a t k o w s k a : *Bursztyn w archeologii (1874–1993)*. Warszawa 1994 Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk, 261 s.

Bursztyn bałtycki i inne żywice kopalne. Piśmiennictwo polskie oraz prace autorów polskich w literaturze światowej. Bibliografia komentowana 1534–1993. Opracowanie zbiorowe pod red. Barbary Kosmowskiej-Ceranowicz. Część 2.

W części II *Bibliografii* Autorki miały – jak się zdaje – zadanie łatwiejsze aniżeli w części I¹. Rejestracja dotyczyła bowiem okresu niewiele ponad stu lat i zamykała się w obrębie piśmiennictwa archeologicznego. Pod względem wyposażenia zewnętrznego, układu i koncepcji bibliograficznej, część II nie odbiega od części I i może pretendować do miana bibliografii luksusowej.

Właściwe zestawienie bibliograficzne poprzedza *Przedmowa* napisana przez Barbarę Kosmowską-Ceranowicz oraz artykuł Przemysława Wielowieyskiego *Rozwój podstawowych kierunków badań archeologicznych nad bursztynem w Polsce*. Oba teksty mają tłumaczenia na język angielski.

Bibliografia obejmuje 1716 pozycji oraz aneks do części I, w którym znalazło się tylko kilka informacji. Indeksy – działowy oraz indeks autorów, umożliwiają bardzo dobrą orientację w materiale zgromadzonym w książce. Materiał zaś jest obszerny i drobiazgowo gromadzony. Autorki uwzględniały nawet informacje o wykopaliskach, w których znalazł się choćby jeden paciorek bursztynowy czy bryłka nieobrobionego bursztynu. O ile tedy część II *Bibliografii* zainteresuje głównie archeologów i historyków kultury to obie części stanowią niezastąpiony przewodnik po piśmiennictwie polskim dla zainteresowanych problematyką bursztynu.

Wykwintnie wydana książka nie ustrzegła się niestety drobnych błędów drukarskich. Zupełnie niepotrzebnie wydrukowano dwukrotnie strony 245 i 246.

Przypis

¹ Zob. recenzję w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” 1994 R. 39 nr 1 s. 154–156, pióra Tadeusza Bieńkowskiego. Autorkami części I były Teresa Pietrzak i Teresa Różycka.

Tadeusz Bieńkowski
(Warszawa)